

Veistokset kuin elossa

TEKSTI PILVIKKI LANTELA
KUVAT ANNA MUOTKA

Kuvanveistäjä Hannele Kylänpään töiden aiheet ovat vaihdelleet elämänvaiheiden mukana mutta käsiala on säilynyt.

Taiteiden tiedekunnan neljännen kerroksen työhuoneen lattialla, peitteiden alla uiskentelee muiden hahmojen joukossa savesta tehty leikkisä majava. Lisää savea ja hahmoja löytyy pöydältä.

Kuvanveistäjä Hannele Kylänpäälle taiteilijaresidenssi on juhlava tilaisuus irtautua omasta arjesta Helsingissä, jossa hänen varsinainen työhuoneensa sijaitsee. Toiveena on, että aika Rovaniemellä voisi väljentää omaa ajatusmaailmaa ja antaa uusia sytykkeitä tekemiseen.

– Jos ajautuu toistamaan itseään, tekeminen jähmettyy. Täytyy elää ja olla avoin ympäristölle, Kylänpää pohdiskelee.

Neljännen kerroksen työhuone mahdollistaa rauhallisen itsenäisen työskentelyn. Sieltä käsin on myös hauskaa seurata F-siiven elämää ja ihmisiä. Pohjoisessa Kylänpää on ilahduttanut myös ympäröivä luonto ja erityisesti Ranuan eläinpuisto, jossa taiteilija on vierailut jo kahdesti.

Eläinhahmot ovatkin Kylänpään töissä toistuva teema. Hän on kuvannut myös paljon ihmisiä – elämänläheisyys sitoo vuosikymmenien tuotantoa yhteen. Töiden aiheet ja taiteellinen näkemys ovat vaihdelleet jonkin verran eri elämänvaiheiden mukana. Opiskeluaikana Kylänpää työsti naishahmoja, omien lasten ollessa pieniä töihin tulivat lapset ja nyt puolestaan eläinaiheet ovat läheisimpiä, kuten työhuoneen saviluonnokset osoittavat.

– Eri elämänvaiheista huolimatta taiteilijaminäni käsiala on säilynyt, Kylänpää sanoo.

Töissään hän pyrkii nostamaan esiin luomiensa hahmojen perusolemuksen. Kylänpää haluaa välittää katsojalle kokemuksen, hetken, jossa veistoksen hahmo on läsnä katsojalle.

Hannele Kylänpää: Äiti-Lappi-patsas (1989)

Hannele Kylänpää

- Syntynyt 1948 Tuusulassa, asuu Helsingissä.
- Valmistui Taideteollisesta korkeakoulusta 1975.
- 1976 Suomen taideyhdistyksen Dukaattipalkinto.
- 2012 Valtion taiteilijaeläke.
- Rovaniemellä Valtakadulla, lääninhallituksen pihalla sijaitseva Äiti-Lappi-patsas (1989) oli Kylänpään ensimmäinen julkinen veistos. Muita julkisia teoksia esillä muun muassa Helsingin Veden pääkonttorin edustalla Ilmalassa ja Sapokan vesipuistossa Kotkassa.
- 16 työtä Jenny ja Antti Wihurin kokoelmassa Korundissa.
- Lukuisia yksityisnäyttelyjä ympäri Suomea.

Pronssi patinoituu kauniisti

Kuvanveisto oli Kylänpäälle valinta ja ajautuminen. Koululaisena Kylänpää osallistui taideleirille, jossa opettajana toimi kuvanveistäjä Liisa Ruusuvaara. Leiriporukasta monet pyrkivät Taideakatemiaan, niin myös Kylänpää.

Kuvanveistossa nautinnollista on selkeä ja tyydyttävä työprosessi, jossa on alku ja loppu. Yleensä Kylänpää työstää monia aihioita kerralla. Vain osa kokeiluista päättyy veistokseksi.

Kylänpää käyttää töissään erityisesti pronssia. Pronssiveistosten työstäminen on monivaiheinen prosessi, joka alkaa metallirungon rakentamisesta. Sen päälle taiteilija muotoilee savesta varsinaisen veistoksen. Saviveistoksesta otetaan kipsimuotit ja lopuksi veistos

valetaan pronssiin. Kylänpää ei itse vala töitään, vaan käyttää valimoita.

– Pronssi on klassinen veistosmateriaali, joka taipuu moneen, se välittää työn tiivistetyn olemuksen ja kertoo paljon. Mielenkiintoista on myös sen patinoituminen ajan kuluessa ja eri säätiloissa.

Kuvanveiston lisäksi Kylänpää maalaa. Maalaus toimii vastapainona kuvanveistolle, jossa ajatuksen pitää olla kiteytetty. Maalauksessa ilmaisu saa olla laveampaa.

Kylänpää valmistui Suomen Taideakatemiasta 1975 ja toimi Taideteollisessa korkeakoulussa opettajana vuoteen 1984, jonka jälkeen hän siirtyi vapaaksi taiteilijak-

si. Uran varrella tärkein tunnustus on ollut vuosiapurahat, joita Kylänpäälle on myönnetty. Niiden avulla hän on pystynyt pitämään säännöllisesti näyttelyjä ja olemaan taiteilijana läsnä muille.

– Oma työ valuu hukkaan, jos sitä ei pääse esittelemään muille.

Taiteilijaeläke myönnettiin Kylänpäälle vuonna 2012. Eläkkeelle siirtyminen ei ole kuitenkaan tarkoittanut taiteen tekemisen hiipumista.

– Elämä joka tapauksessa pyörii taiteen ympärillä ja olisi vaikeaa kuvitella elämää ilman työhuonetta, Kylänpää toteaa.

Edelleen Kylänpää siirtyy arkiaamuina työhuoneel-

leen. Hän on tottunut työskentelemään yksin ja nauttii siitä. Taiteilijana ihaninta ja raskainta on ollut se, että saa itse päättää kaikista asioista. Oma tekemistä pitää suunnitella ja oman tekemisen rytmittäminen vaatii itseksuria. Sen palkintona on kuitenkin taiteilijan vapaus.

Työtä ei tarvitse lähteä tekemään inspiraatiosta tai valmiista visiosta käsin, vaan tehdessä inspiraatio ja oivallus löytyvät luonnostaan. Veistosta aloittaessaan Kylänpää ei yleensä tiedä, millainen lopputulos on, vaan mielikuva rakentuu työstämisen aikana.

– Se on mieluisinta, kun saa tehtyä jotakin sellaista, mitä ei itse osannut alussa kuvitella, Kylänpää naurahtaa. ●